

Т. О. Шматковська,
к. е. н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування,
Волинський національний університет імені Лесі Українки
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2771-9982>

Н. М. Чиж,
к. е. н., доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Луцький національний технічний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1108-4241>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.21.132

ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ НА ЗАСАДАХ РОЗВИТКУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

T. Shmatkovska,
PhD in Economics, Professor,
Professor of the Department of Accounting and Taxation, Lesya Ukrainka Volyn National University
N. Chyzh,
PhD in Economics, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Lutsk National Technical University

ACCOUNTING AND FINANCIAL SUPPORT OF ENTERPRISE MANAGEMENT ON THE BASIS OF DIGITIZATION DEVELOPMENT

У статті досліджено теоретико-методичні та прикладні засади обліково-фінансового забезпечення управління підприємствами в умовах цифровізації економіки. Обґрунтовано, що цифрова трансформація облікових процесів створює умови для формування оперативної та достовірної інформації, яка є базою для прийняття стратегічних і тактичних управлінських рішень. Визначено, що ключовими напрямками удосконалення системи обліково-фінансового забезпечення виступають автоматизація обліку, впровадження хмарних сервісів, застосування інтегрованих інформаційних платформ, а також використання технологій обробки великих масивів даних для фінансового аналізу. Досліджено проблеми інтеграції цифрових технологій у практику бухгалтерського обліку та фінансового управління та визначено потребу у стандартизації облікових процедур і підготовці кваліфікованих кадрів. Запропоновано концептуальний підхід до формування сучасної моделі обліково-фінансового забезпечення, яка базується на принципах цифрової інтеграції.

The purpose of the article is to determine the principles of improving the accounting and financial support of enterprise management based on digitalization to increase the efficiency of management decisions and ensure the transparency of financial processes. The research methodology is associated with the use of a systemic approach, which allows for a comprehensive consideration of the accounting and financial support of enterprise management in the context of digitalization. To achieve the set goal, methods of analysis and synthesis were used — to generalize scientific approaches to the integration of digital technologies into accounting processes, induction and deduction — to form conclusions regarding the impact of digitalization on financial management. Economic and statistical methods were also used to assess the development trends of digital tools in the field of accounting and finance, as well as the method of comparative analysis to identify the advantages and risks of implementing information systems. The theoretical basis of the study is modern scientific publications, regulatory legal acts in the field of digital transformation of enterprises. The article examines the theoretical, methodological and applied

principles of accounting and financial support for enterprise management in the context of digitalization of the economy. It is substantiated that the digital transformation of accounting processes creates conditions for the formation of operational and reliable information, which is the basis for making strategic and tactical management decisions. It is determined that the key areas of improvement of the accounting and financial support system are accounting automation, the implementation of cloud services, the use of integrated information platforms, and the use of technologies for processing large data sets for financial analysis. The problems of integrating digital technologies into the practice of accounting and financial management are investigated and the need for standardization of accounting procedures and training of qualified personnel is identified. A conceptual approach to the formation of a modern model of accounting and financial support, which is based on the principles of digital integration, is proposed.

Ключові слова: обліково-фінансове забезпечення, цифровізація, управління підприємством, обліково-аналітичне забезпечення, фінансовий аналіз, автоматизація, інформаційні технології, сталий розвиток, інклюзивний розвиток.

Key words: accounting and financial support, digitalization, enterprise management, accounting, accounting and analytical support, financial analysis, automation, information technology, sustainable development, inclusive development.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Сучасна парадигма управління підприємствами дедалі більше залежить від якісного обліково-фінансового забезпечення, яке виступає інформаційним фундаментом для прийняття рішень. Однак класичні моделі обліку та фінансового аналізу, що формувалися десятиліттями, нині втрачають свою ефективність через прискорену цифровізацію бізнес-середовища. Відтак, підприємства стикаються із ситуацією, коли традиційні підходи до збору, обробки та представлення фінансової інформації не відповідають потребам швидкозмінних ринкових умов. Це створює асиметрію інформації між управлінським апаратом та реальними фінансовими потоками, обмежує здатність керівництва оперативно реагувати на виклики та підвищує ризики неефективного використання ресурсів.

В умовах цифрової економіки, коли швидкість і достовірність даних стають вирішальними, проблема полягає не лише у фіксації фінансових показників, але й у трансформації всієї системи обліково-фінансового забезпечення у напрямку інтеграції з цифровими платформами та автоматизованими системами управління. При цьому ключовою проблемою виступає забезпечення балансу між точністю даних, швидкістю їх обробки та здатністю інтегрувати багатовимірні інформаційні потоки в єдине управлінське поле.

За таких умов додатково постає необхідність стандартизації та уніфікації облікових процесів у цифровому середовищі. Наявні методики не завжди враховують специфіку використання хмарних сервісів чи систем штучного інтелекту для аналітики. Це породжує ризики зниження прозорості та проблеми з достовірністю фінансової звітності. Як наслідок — управлінські рішення можуть прийматися на основі фрагментованої або неповної інформації, що суперечить принципам стратегічної стійкості бізнесу.

Отже, зазначені проблеми обумовлюють актуальність дослідження сучасної концепції обліково-фінансового забезпечення, здатної відповідати викликам цифрової трансформації. Адже лише таким чином можливо забезпечити конкурентоспроможність підприємств у нових умовах глобальної економіки.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Сучасні дослідження з питань обліково-фінансового забезпечення управління підприємствами на засадах цифровізації свідчать про формування підходів, які поєднують фінанси, бухгалтерський облік, інформаційні технології та управлінські рішення.

Зокрема у працях М. І. Дзямучича [1; 2; 3] досліджується еволюція наукових підходів від вивчення сутності електронних грошей як нового елементу фінансової системи, до цифровізації сучасного бізнес-середовища. При цьому автор визначає роль цифрових технологій у зміцненні євроінтеграційних процесів. В даному контексті доцільно також відзначити роботу О. А. Урбан [7], у якій розглядається концепція сталого розвитку, що закладає основи для формування обліково-фінансових механізмів у глобалізованій економіці. Натомість у дослідженні М. І. Карліна [4] висвітлюється специфіка банківських інновацій в умовах цифрової економіки. Дослідник стверджує, що впровадження фінтех-рішень та інноваційних банківських сервісів істотно трансформують усю систему обліково-фінансового забезпечення.

Також варто звернути увагу на роботу Р. І. Содоми [5], яка аналізує розвиток платіжних систем у контексті цифровізації, наголошуючи на важливості їх прозорості та безпеки. Проблема цифровізації платіжних систем України розглянута і у дослідженні В. М. Якубів [15]. Авторка на основі міжнародних стандартів і технологічних рішень підкреслює потребу інтеграції цифрових платформ у фінансовий облік та звітність.

Окремої уваги заслуговує праця М. Патути [6], присвячена особливостям бухгалтерсько-го обліку у воєнний час. Автор демонструє, що цифрові інструменти здатні забезпечити гнучкість облікових процедур і зменшити ризики втрати даних у кризових умовах, що на-пряму корелює із завданням посилення над-ійності обліково-фінансового забезпечення.

Крім того, у працях Ю. О. Чалюк [8; 9; 10; 11] простежується осмислення цифровізації як соціально-економічного феномену та її впли-ву на ринок праці. Авторка на основі дослід-ження соціальних послуг визначає нові викли-ки для обліково-фінансових моделей у со-ціально орієнтованому бізнесі. При цьому на основі дослідження індексної оцінки соціально-економічної динаміки формується ширший контекст розуміння трансформації облікових і фінансових механізмів під впливом цифрових технологій.

Разом з тим, О. О. Яценко [12; 13] піднімає проблематику інформаційного шуму та марке-тингових інструментів його подолання, а також способів позиціонування брендів в умовах інформаційного перевантаження, чим розкри-ває важливу сторону цифровізації — пробле-му обробки надлишкових даних, яка стає ак-туальною і для фінансового аналізу. А у дослідженні А. Розсказова [14] розглянуто впровадження моделі СОМ-В у підготовку державних службовців, що демон-струє приклад застосування інноваційних моделей у сфері управління, що перегукується з концепціями циф-рової трансформації у бізнес-середовищі.

Таким чином, наявні наукові напрацювання свідчать про те, що обліково-фінансове забезпечення в умовах цифровізації перебуває на перетині кількох наукових напрямів, що дає змогу сформуванню цілісного бачення ролі цифрових інструментів у забезпеченні стратегічної ефективності управління підприємствами.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Метою статті є визначення принципів удосконален-ня обліково-фінансового забезпечення управління підприємствами на засадах цифровізації для підвищен-ня ефективності управлінських рішень і забезпечення прозорості фінансових процесів.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Цифрова трансформація облікових процесів сут-тєво змінює механізми формування та використання фінансової інформації, створюючи принципово нові умови для управління підприємствами. Традиційні мо-делі обліку часто базуються на періодичному зборі та узагальненні даних, що неминуче призводить до ча-сових лагів між виникненням події та її відображен-ням у фінансових звітах [15]. У результаті керівницт-во отримує інформацію із затримкою, яка може зни-зити актуальність прийнятих рішень. Втім, сучасні цифрові технології дозволяють подолати ці обмежен-ня завдяки автоматизації облікових операцій та ви-

Таблиця 1. Напрями вдосконалення системи обліково-фінансового забезпечення підприємств в умовах розвитку цифровізації

Напрямок удосконалення	Сутнісна характеристика	Результати
Автоматизація обліку	Використання спеціалізованого програмного забезпечення для скорочення ручних операцій та мінімізації помилок	Зростання точності даних, зниження витрат часу, підвищення ефективності облікових процедур
Впровадження хмарних сервісів	Перехід до зберігання та обробки даних у віддалених безпечних середовищах з доступом у режимі реального часу	Гнучкість доступу до інформації, зменшення витрат на інфраструктуру, підвищення мобільності управління
Застосування інтегрованих інформаційних платформ	Об'єднання фінансових і операційних даних у єдиному середовищі для комплексного управління	Прозорість інформаційних потоків, підвищення узгодженості управлінських рішень, можливість стратегічного планування
Використання технологій обробки великих масивів даних для фінансового аналізу	Аналіз структурованих і неструктурованих даних для виявлення закономірностей, прогнозування ризиків і формування сценаріїв розвитку	Поглиблений фінансовий аналіз, підвищення якості прогнозів, підтримка стратегічних і тактичних рішень

Джерело: власні узагальнення на основі [3; 6].

користанню аналітичних інструментів у режимі реаль-ного часу.

Важливим аспектом при цьому є достовірність інформації. Використання хмарних платформ, блок-чейн-рішень та систем автоматизованого контролю мінімізує ризики помилок і фальсифікацій, забезпечу-ючи високий рівень прозорості фінансових даних. Це, у свою чергу, зменшує інформаційну асиметрію між влас-никами, менеджментом і зовнішніми стейкхолдерами [1]. В умовах конкурентного ринку саме якість і швидкість інформаційних потоків визначають спро-можність підприємства до стратегічного маневрування. Тому оперативність цифрових систем дозволяє менедж-менту підприємств не лише відстежувати поточний фінансовий стан, але й моделювати сценарії розвитку та прогнозувати наслідки управлінських рішень. Таким чином, цифрова трансформація обліку формує середо-вище, де дані стають ключовим ресурсом стратегічного розвитку суб'єкта господарювання.

В таких умовах виникає потреба поєднання точності даних із швидкістю їх обробки та аналітичною цінністю для управління, що визначає ключові напрями удоско-налення системи обліково-фінансового забезпечення [8]. При цьому насамперед йдеться про автоматизацію облікових процедур. Наступним напрямом є впровад-ження інтегрованих цифрових платформ, здатних об-'єднувати фінансові та операційні дані в єдину інфор-маційну систему. Важливу роль також відіграє викори-стання аналітичних інструментів для оцінки ризиків і сценарного планування. Усе це формує основу для які-сно нового рівня управлінських рішень (табл. 1).

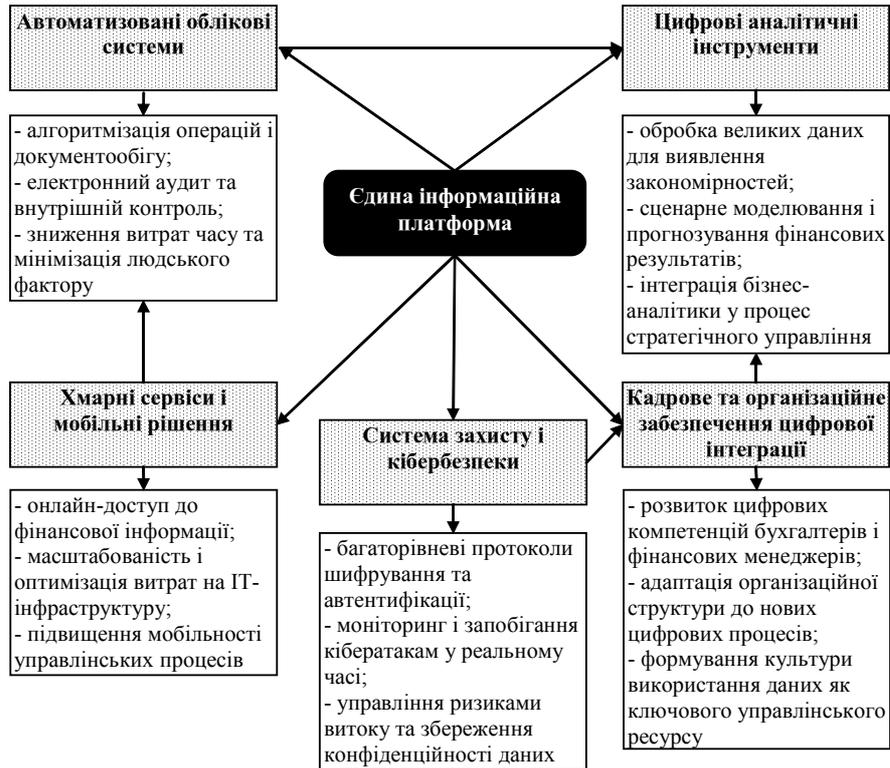
Як бачимо, узагальнення представлених напрямів демонструє, що цифровізація обліково-фінансового забезпечення уже зараз виходить за межі суто техніч-ної модернізації і перетворюється на стратегічний ре-

курс розвитку підприємства. При цьому поєднання автоматизації, хмарних сервісів та інтегрованих платформ дозволяє підвищити ефективність облікових процесів та забезпечити принципово нову якість управлінської інформації [2]. Таким чином формується підґрунтя для переходу від таких систем управління, у яких фінансова аналітика виступає не інструментом фіксації результатів, а рушійною силою формування майбутніх стратегій. На основі цього в системі управління підприємством виникає можливість побудови специфічної моделі обліково-фінансового забезпечення його господарської діяльності.

Разом з тим, необхідно зазначити, що інтеграція цифрових технологій у практику бухгалтерського обліку та фінансового управління супроводжується низкою системних проблем, які обмежують повноцінне використання їхнього потенціалу. Насамперед йдеться про нерівномірність технологічної готовності підприємств, коли великі компанії мають доступ до сучасних цифрових рішень, тоді як середній і малий бізнес часто обмежується фрагментарними інструментами, які не забезпечують комплексної трансформації.

Значною проблемою в даному аспекті є відсутність уніфікованих стандартів цифрової звітності та єдиних підходів до регламентації використання інноваційних інструментів, що створює ризики несумісності систем і ускладнює інтеграцію даних у єдине інформаційне середовище. Додаткову складність становлять питання кібербезпеки, адже цифровізація розширює коло потенційних загроз, що потребує значних інвестицій у захист інформації. Водночас існує і проблема кадрового забезпечення, оскільки на практиці рівень цифрових компетенцій бухгалтерів і фінансових менеджерів часто відстає від темпів технологічних змін. Відповідно, системне ускладнення аналітичних моделей і збільшення обсягів даних вимагають від аналітиків нових підходів до інтерпретації результатів, адже надлишок інформації без належної структуризації може перетворитися з активу на джерело управлінських помилок [6].

Отже, можна стверджувати про необхідність формування концептуального підходу до сучасної моделі обліково-фінансового забезпечення. Така необхідність зумовлена тим, що цифровізація в даний час не є лише інструментом технічного вдосконалення обліково-аналітичних процесів, а фундаментально змінює саму логіку управління підприємством [4]. Відповідно, в умовах динамічного ринкового середовища лише ефективна інтеграція фінансових і облікових процесів із цифровими платформами дозволяє створити єдину інформаційну систему, у якій дані стають не просто звітним матер-

Рис. 1. Модель обліково-фінансового забезпечення діяльності підприємств на принципах цифрової інтеграції

Джерело: власна розробка.

іалом, а основою для формування конкурентних переваг (рис. 1).

Як бачимо, запропонована модель дозволяє підняти обліково-фінансове забезпечення на якісно новий рівень, де інформація трансформується з інструмента ретроспективної звітності у стратегічний актив управління. При цьому її ефективність полягає у здатності забезпечити безперервність інформаційних потоків, оперативність аналітики та зниження ризиків, що формує середовище для прийняття рішень з високим рівнем обґрунтованості та мінімізованою невизначеністю. Як наслідок — підприємства зможуть отримати стійкі конкурентні переваги, що сприятиме зміцненню їх фінансової стабільності та здатності до трансформації на засадах цифрової економіки.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, приходимо до висновку що обліково-фінансове забезпечення, реалізоване на принципах цифрової інтеграції стає одним із ключових чинників стратегічної стійкості підприємств у нових економічних реаліях. Трансформація облікових процесів забезпечує швидкість та прозорість інформаційних потоків і формує основу для багатовимірної аналітики, яка дозволяє управляти ризиками, прогнозувати фінансові результати та підвищувати якість управлінських рішень. Саме тому цифрові інструменти змінюють традиційну роль бухгалтерського обліку, переводячи його з функції фіксації минулих подій у площину активного управлінського ресурсу. В даному контексті можна стверджувати,

що ефективність системи вимірюється не лише зниженням витрат чи швидкістю формування звітності, а передусім її здатністю створювати інформаційне середовище для довгострокового розвитку бізнесу. Тому побудова моделі обліково-фінансового забезпечення на принципах цифрової інтеграції є необхідною умовою формування конкурентних переваг та зміцнення фінансової стабільності підприємств у глобальній цифровій економіці.

Література:

1. Дзямulich М. І. Сутність електронних грошей в сучасній фінансовій системі. Економічні науки. Серія "Облік та фінанси". 2010. № 7 (25). Ч. 4. С. 181—185.
2. Дзямulich М. І., Рейкін Ю. Ю. Цифровізація бізнес-середовища транскордонних регіонів України та Польщі в рамках євроінтеграції. Цифрова економіка та економічна безпека. 2024. № 5 (14). С. 248—252.
3. Дзямulich М. І., Чиж Н. М. Страхування інвестицій та диверсифікація інвестиційних ризиків. "Економічні науки". Серія "Облік і фінанси". 2013. № 10 (37). С. 21—26.
4. Карлін М., Шматковська Т., Борисюк О. Банківські інновації в умовах формування цифрової економіки. Економіка та суспільство. 2021. № 27.
5. Содома Р. І., Агрес О. Г., Шматковська Т. О. Платіжні системи в умовах діджиталізації. Вісник ЛНАУ. 2020. № 27. С. 75—82.
6. Патута М., Шматковська Т. Особливості бухгалтерського обліку в умовах воєнного стану в Україні. Галицький економічний вісник. 2022. № 4. С. 53—63.
7. Урбан О. А., Дзямulich М. І., Чиж Н. М. Концепція сталого розвитку в умовах глобалізації світової економіки. Економічний форум. 2023. № 2. С. 47—52.
8. Чалюк Ю. О. Діджиталізація як соціально-економічний феномен та драйвер сталого розвитку. Сталый розвиток економіки. 2025. № 4 (55). С. 122—128.
9. Чалюк Ю. О. Індексна оцінка соціально-економічної динаміки. Підприємництво та інновації. 2023. № 29. С. 45—52.
10. Чалюк Ю. О. Соціальні послуги в умовах соціалізації глобальної економіки: теорія та практика: монографія. Київ: КНЕУ, 2022. 320 с.
11. Чалюк Ю. О. Сучасні тенденції розвитку ринку праці в умовах цифровізації економіки. Підприємництво та інновації. 2023. № 26. С. 70—79.
12. Яценко О. О. Інформаційний шум та маркетингові інструменти для його подолання. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. 2024. № 4 (40). С. 151—157.
13. Яценко О. О. Маркетинг в умовах інформаційного перевантаження: як брендам виділитися в епоху надлишку даних. Економіка та суспільство. 2024. № 72.
14. Rozskazov A. G., Chaliuk Y. O., Anishchenko V. O., Smal I., Matviichuk O. Implementing of the COM-B model in in-service training of civil servants as a prerequisite for effective public governance. Academic Journal of Interdisciplinary Studies. 2021. Vol. 10(3). Pp. 241-252.
15. Yakubiv V., Sodoma R., Shmatkovska T., Dziamulich M., Brodska I. Digitalization of Payment Systems in Ukraine. International Journal of Recent Technology and Engineering. 2020. Vol. 8 (5). Pp. 4590—4596.

References:

1. Dziamulich, M. I. (2010), "The essence of electronic money in the modern financial system", *Ekonomiczni nauky. Seria "Oblik ta finansy"*, vol. 7 (25), part 4, pp. 181—185.
2. Dziamulich, M. I. and Reikin, Yu. Yu. (2024), "Digitalization of the business environment of cross-border regions of Ukraine and Poland within the framework of European integration", *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*, vol. 5 (14), pp. 248—252.
3. Dziamulich, M. I. and Chyzh, N. M. (2013), "Investment insurance and diversification of investment risks". *Ekonomiczni nauky. Seria "Oblik ta finansy"*, vol. 10 (37), pp. 21—26.
4. Karlin, M. Shmatkovska, T. and Borysyuk, O. (2021), "Banking innovations in the conditions of the digital economy formation", *Ekonomika i suspilstvo*, vol. 27.
5. Patuta, M., and Shmatkovska, T. (2022), "Peculiarities of accounting under martial law in Ukraine", *Galytskiy ekonomichnyi visnyk*, vol. 77 (4), pp. 53—63.
6. Sodoma, R. I., Agres, O. G. and Shmatkovska, T. O. (2020), "Payment systems in the conditions of digitalization", *Visnyk LNAU*, vol. 27. pp. 75-82.
7. Urban, O. A., Dziamulich, M. I. and Chyzh, N. M. (2023), "The concept of sustainable development in the conditions of globalization of the world economy", *Ekonomiczni forum*, vol. 2, pp. 47—52.
8. Chaliuk, Yu. O. (2025), "Digitalization as a socio-economic phenomenon and a driver of sustainable development", *Stalyi rozvytok ekonomiky*, vol. 4 (55), pp. 122—128.
9. Chaliuk, Yu. O. (2023), "Index assessment of socio-economic dynamics", *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*, vol. 29, pp. 45—52.
10. Chaliuk, Yu. O. (2022), *Sotsialni posludy v umovakh sotsializatsii hlobalnoi ekonomiky [Social services in the context of socialization of the global economy: theory and practice]*, KNEU, Kyiv, Ukraine.
11. Chaliuk Yu. O. (2023), "Modern trends in the development of the labor market in the conditions of digitalization of the economy", *Pidpriemnytstvo ta innovatsii*, vol. 26, pp. 70—79.
12. Iashchenko, O. O. (2024), "Information noise and marketing tools to overcome it", *Ekonomiczni chasopys Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, vol. 4 (40), pp. 151—157.
13. Iashchenko, O. O. (2025), "Marketing in the conditions of information overload: how brands can stand out in the era of data overload", *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 72.
14. Rozskazov, A. G., Chaliuk, Y. O., Anishchenko, V. O., Smal, I. and Matviichuk, O. (2021), "Implementing of the COM-B model in in-service training of civil servants as a prerequisite for effective public governance", *Academic Journal of Interdisciplinary Studies*, vol. 10 (3), pp. 241—252.
15. Yakubiv, V., Sodoma, R., Shmatkovska, T., Dziamulich, M., and Brodska, I. (2020), "Digitalization of Payment Systems in Ukraine", *International Journal of Recent Technology and Engineering*, vol. 8 (5). pp. 4590—4596.

Стаття надійшла до редакції 15.10.2025 р.